

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. An Summus Pontifex possit cognoscere, & iudex existere competens,
vbi lis aliqua, vel discordia oritur inter duos supremos Principes neminem
in temporalibus recognoscentes? Ex part. 1. tract. 2. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

presentem questionem Valenzuelam in *defens. Monitory Pauli V. part. 7. n. 45. & seq.*

2. Sed mihi contraria sententia probabilior videtur, quam tenent communiter Theologi, & plerique Iuriconsulti. Dico igitur, quod Summus Pontifex in terris Principum non habet iurisdictionem directam quoad temporalia: ex vi tamen Pontificalis officij habet sufficientem potestatem super omnia negotia secularia, quando id expedierit ad quietem, & conseruationem, ac Ecclesie defensionem, & ad bonum spirituale, ac ad finem Ecclesiasticae potestatis supernaturalis assequendum. Potest igitur Summus pontifex indirecte, & minus principaliter, exercere supremam potestatem in temporalibus, quatenus id exigit, vt diximus finis supernaturalis, & in ordine ad bonum spirituale. Et ita docet Bellarm. *contr. 3. lib. 5. c. 6. Malderus in 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 8. Azor. p. 2. lib. 11. c. 5. q. 6. Suarez de leg. lib. 3. c. 22. Tann. in p. 2. disp. 4. q. 4. dub. 1. n. 31. Moh. de inst. tom. 1. tract. 2. disp. 29. conclu. 3. Rebellius p. 2. lib. 14. quaest. 23. sect. 1. nu. 2. & 3. & sect. 5. num. 29. Christophorus Anguiano tract. de leg. tom. 1. lib. 3. contr. 17. numer. 29. & seq. Maynardus de priuileg. Eccles. part. 1. art. 6. numer. 1. Salgado de protectione Regia, tom. 1. part. 1. cap. 1. prel. 1. numer. 55. Ceuallos tract. de cognitione per viam violentiae, in Prolog. num. 9. in fine, & num. 12. Paramus de origin. Inquis. lib. 3. quaest. 1. opin. 4. Syluius in 2. 2. quaest. 66. artic. 1. queritur. conclus. 2. & 3. Pereira de manu regia, prel. 1. num. 4. & seq. Barbosa in collectan. tom. 2. lib. 4. tit. 17. cap. 13. num. 37. Morla in empor. iur. part. 1. tit. de iuris. quaest. 4. Sotus in 4. dist. 25. quaest. 2. art. 1. Turrecmata in summa lib. 2. c. 13. & alij penes ipsos. Vide etiam circa presentem questionem Bobadillam in *polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 2. & seq.* Restat modò respondere ad argumentum ex Bonifacio Pontifice.*

Sup. hoc infra in Ref. 329. §. 3. ante medium, à Verf. consequentia, & late infra in tract. 15. Ref. 7. 8. & 9. per toas, & in tr. 12. ex Ref. vnica §. Sed displicet & in tr. 8. Ref. 7. in principio.

RESOL. XVIII.

Quomodo sit intelligenda Extrauag. Vnam sanctam Bonifacy VIII? Ex part. 1. tract. 2. Resol. 123. alias 122.

§. 1. **R**espondeo cum Christophoro Anguiano, loco citato, in tract. de legib. lib. 2. contr. 17. nu. 64. quod mens Pontificis in supradicta extrauagante nequaquam fuit, velle Reges & Principes Christianos subiicere magis imperio Ecclesie, quam antea erant; sed tantummodo demonstrasse, quod vltra gladium spirituale, est etiam in Ecclesia gladius temporalis, non actu, & directe exercendus; sed habitu, & indirecte duntaxat, eo modo, quo in superiori resol. dictum est. Verum quia multi putabant, nec recte, vt tumque gladium esse actu apud Romanum Pontificem, & imperium ab eodem haberi, idque tanquam veritatem catholicam definitum esse in dicta Extrauag. Vnam sanctam, ideo Clemens V. ad tollendum illum rumorem statuit in Extrauag. *Meruit Bonifacium VIII.* in dicta Extrauag. *Vnam sanctam.* non generaliter praedictum Regi, Regno, aut Regnicolis Francie; neque intendisse Bonifacium, neque mentis fuisse, aliquod illis praedictum inferre, nec illos magis subiicisse, quam antea essent subiecti; vt ita dicta Extrauag. *Meruit.* nihil noui constituerit; sed magis declarauerit praedictam Extrauag. *Vnam sanctam*, qua ex tot Interpretum Commentariis aliquantulum obscura videbatur. Hæc Anguianus perdoctè, vt semper solet. Sed ex supradictis sequitur decisio subsequens Resolutionis.

Quæ hic est Ref. antecedens.

RESOL. XIX.

An Summus Pontifex possit cognoscere, & inuicem existeri competens, vbi lis aliqua, & discordia oritur inter duos Supremos Principes neminem in temporalibus recognoscentes? Ex p. 1. tr. 2. Ref. 124. alias 123.

§. 1. **R**espondeo, quod si dum consentiunt in Iudicem aliquem, vel arbitrum, & ex tali discordia, seu lite, probabiliter timetur, vel fidei catholicae, vel Ecclesie, seu boni spiritualis detrimentum, ex bello, seditione, vel perturbatione Republicae, tunc potest, & debet Romanus Pontifex in ordine ad finem supernaturalem, & ad vitandam eiusmodi incommoda, cognoscere, & sententiam ferre, cui tales Principes Christiani stare tenentur. Et ita docet Molina de inst. tom. 1. tract. 1. disp. 19. qui citat Victoriam, Riccium, Durandum, & Turrecmatam. Idem docet, Sotus in 4. dist. 25. q. 2. art. 1. concl. 4. & Anguianus tr. de legib. 1. lib. 2. contr. 17. n. 79.

Quoad hoc in tom. 7. tr. 7. lege doctrinam Ref. 2. & aliterius verf. eius not.

Sed ad alia procedamus magis in praxi occurrentia.

RESOL. XX.

An Reges, & Principes recipiant suam potestatem immediate à Deo? Et quid de potestate Pontificis? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 126. alias 125.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Ceual. & aliqui Iuriconsulti. Alij secus sentiunt. Sanè Pontificem suam potestatem accipere immediate à Deo, apud omnes constat.

Sup. hoc in Ref. 315. §. 8.

2. Nec obstat, quod homines eligere Pontificem dicuntur: nam eligendo, seu nominando, nullam ipsi potestatem, vel auctoritatem pontificiam electæ personæ tribuunt; sed eam solummodo Deo veluti presentant, & offerunt, à quo demum suam potestatem accipiat: est igitur electio ista tantum conditio sine qua Deus potestatem Pontificis in hominem non transferret, non autem ratio, seu medium quo electores ipsi eam potestatem electo tribuant.

RESOL. XXI.

An Reges in aliquo casu sint indices exemptorum? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 73.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam tenent Doctores, quos citant & sequuntur Pereira de manu Regia p. 2. c. 22. n. 18. Bobadilla in pol. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 127. & Cenedo in Decretum collect. 37. n. 3. asserentes quod Clerici, imò & omnes Ecclesiasticae personæ exemptæ ab Ordinariis locorum, quamuis sint immediate subiectæ Pontifici, si tamen non habeant superiorem in Regno, qui eos puniat, si delinquant, possunt conueniri eorum iudicibus laicis, eo pacto, quo tradit Thomas Mieres in cõst. Cathal. collat. 2. c. 11. in princ. Vide etiam Michaëlem Roussel in histor. Pontific. iuris. lib. 4. cap. 3. num. 46.

2. Sed hanc opinionem Camillus Borellus in addit. ad speculum Bellug. rubr. 11. §. videndum, in lit. G. existimat esse iniquam, nec seruari debere, & nouissimè reprobatur Megalius in 3. part. lib. 3. cap. 11. nu. 37. illam vocando fallam, quia cum generaliter omnes Ecclesiastici à laica iurisdictione immunes sint, multo